

BOGANMELDELSE

MALEREN JOHANNES LARSEN

En Mindebog . Gyldendal

200 s., kr. 90,00 uib., i kartonæske

Den store fynske maler Johannes Larsen, om hvem der er skrevet så mange bøger, måtte da ganske naturligt også have sin mindebog. Den udkom som en af de smukkeste bøger i 1962, redigeret og tilrettelagt af Aage Marcus og udgivet af Gyldendal med en sådan støtte fra Ny Carlsbergfondet, at det har været muligt at udstyre bogen med en række umådeligt smukke farvetryk.

Johannes Larsen, der var fynbo helt til sin sjæls inderste, besøgte i 1925 Grønland og glemte aldrig dette besøg, som også satte sig spor i hans kunstneriske produktion. Fra denne Grønlandsrejse stammer flere af hans berømteste billeder og en umådelig lang række tegninger, men indrømmes skal det, at langt de fleste vel tænker på ham som den fynske fuglemaler og tegner og som kunstneren, der bl. a. gjorde solbeskinne, røde tegltage i Kerteminde til et varmt og elsket motiv.

Hvad fuglene betød i Johannes Larsens liv, fremgår af et dagbogsnotat fra juni 1907. Det lyder kort og godt sådan: Tirsdag 11. Stormsvaler. Rovmaage. Ankomst til New York. Graaspurve.

Til Lehn Schiølers store værk, Danmarks Fugle, der desværre aldrig blev fuldendt, hentede Johannes Larsen adskillige motiver under sin rejse langs Grønlands vestkyst. Han fik her som alle andre steder, hvor han færdedes med malerkasse og skitseblok mange venner og beundrere og endnu lever blandt Grønlands indvånere adskillige som med glæde husker den store maler, der nok, som man siger i Grønland, kunne se svært vred ud, men som var så mild og havde så megen sans for morsomheder og sjove indfald.

Bogens vægtigste afsnit udgøres af de talrige breve til maleren, som gemte hele sin korrespondence. Det drejer sig først og fremmest om brevene fra hans mor, men dernæst fra vennerne

Peter Hansen, Syberg, Kai Nielsen, Johs. V. Jensen, Carl Isakson, Th. Phillipsen. Der fandtes i den store samling kun et brev fra faderen, som åbenbart har været lige så kortfattet som sønnen, for brevet lyder sådan: Kære Johannes, alle raske, Kærlig Hilsen J. A. Larsen.

Det er især denne meget interessante brevsamling, der har givet mindebogen kulturhistorisk værdi, og som får den til på væsentlig måde at afvige fra tidligere bøger om Johannes Larsen. Brevene giver ikke blot et levende indtryk af forholdet mellem Johannes Larsen og hans venner, de lader også læseren fatte det følsomme kunstnersind. Han skrev af karsken bælg frimodigt og ærligt om sine oplevelser under fordybelsen i naturen, den natur, som han kaldte for virkeligheden, medens han blæste mange af vennernes kunstteoretiske spekulationer og problemer et langt stykke. Han elskede naturen overalt og var den tro i sin kunstneriske redelighed.

Da dette tidsskrifts redaktør en månedstid før Johannes Larsens død efter aftale besøgte ham i Kerteminde for at låne et par tegninger til museumsbestyrer Henning Scheels artikel (1962 side 81) var den gamle maler i strålende humør. Han fortalte adskillige morsomme træk fra sin grønlandsrejse og sagde bl. a.:

— Det var så stort og overvældende, alt hvad jeg så, og farverne var så klare og skarpe, at de næsten kunne gøre ondt i øjnene. Helt rigtig gik Grønland først op for mig, da jeg kom hjem til Kerteminde.

Erik Sindings fortegnelse over bøger og tidsskrifter med illustrationer af Johannes Larsen er desværre langt fra komplet. Eksempelvis kan nævnes, at hverken Lehn Schiølers store værk eller dette tidsskrifts omtalte artikel, måske den sidste, Johannes Larsen personlig overlod et par smukke illustrationer, er nævnt. Men mindebogen er både statelig og meget smuk; en bog som trygt kan anbefales også den store malers Grønlandsvenner. h.c.